

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

**TRĂIASCĂ ZIUA
SOLIDARITĂȚII INTERNAȚIONALE
A CELOR CE MUNCESC!**

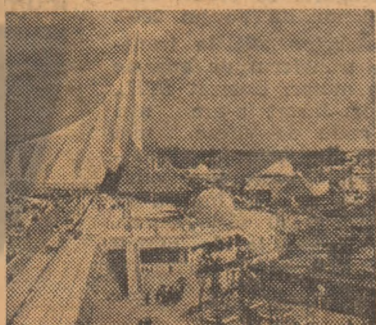

DIN SUMAR

**Cursa spre
un nou
automobil**

**Osaka
și-a luat
revanșa**

**Zboruri
cosmice
pe
Pământ**

**Cel mai frumos
străbunic**

18

ANUL XXVI
(1311)
29 APRILIE 1970

Actualitatea
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală

HIDROCONSTRUCȚII

Recordul de pe Enisei

Recent a fost cuplat la sistemul energetic al Siberiei cel de al zecelea agregat (cu o putere de 500 000 kW) al hidrocentralei electrice de la Krasnoiarsk.

Construcția hidrocentralei de pe Enisei este o importantă izbândă a hidrotehnicii mondiale. În inima taigalei siberiene, într-o trecătoare stîncoasă cu o lățime de 750 de metri, a fost construit un baraj de 124 metri înălțime. În felul acesta s-a format o nouă „mare”, menită să asigure funcționarea unor gigantice turbine hidraulice cu o putere totală de 6 000 000 de kilowați (pînă la sfîrșitul anului 1971 vor mai fi montate două agregate de cîte 500 000 kW).

Dimensiunile neobișnuite ale centralei hidroelectrice de la Krasnoiarsk au reclamat evident și soluții ingineresti îndrăznețe, o nouă tehnologie de construcție, noi materiale. La proiectul hidrocentralei și la construcția ei au lucrat circa o sută de institute de cercetări științifice și peste patru sute de întreprinderi. Agregatele „fabricii de energie” de pe Enisei nu au egal pe glob. Pentru exemplificare putem aminti, de pildă, că în 1956—1957 hidrocentralele de pe Volga lucrau o lună de zile ca să producă 100 000 de kilowați, în timp ce pe Enisei aceeași cantitate de energie este produsă în numai 20 de zile. În sfîrșit, merită pus în lumină și faptul că în cursul anului 1969 la Krasnoiarsk au intrat în funcțiune patru agregate cu o putere totală de 2 000 000 kW, adevărat record mondial.

Energia gigantului de pe Enisei este cea mai ieftină din lume. Această izbîndă se datorește alegerii fericite a amplasării, variantelor optime de organizare a lucrului, folosirii celei mai noi experiențe în acest domeniu și, nu în ultimă instanță, costului relativ mic al utilajului energetic. Construcția unui agregat de 500 000 kW pentru hidrocentrala de la Krasnoiarsk a revenit, pe unitatea de putere, mult mai ieftin decît două agregate cu o putere totală de 450 000 kW pentru hidrocentrala de la Bratsk.

Centrala hidroelectrică de pe Enisei se află în centrul unei regiuni cu mari bogății minerale, iar noul complex energetic va contribui din plin la dezvoltarea

țării. Barajul care taie fluviul nu va fi un obstacol în calea navigației. Navele, (oricît de mari) vor fi trecute peste baraj cu ajutorul unui lift gigantic. Energia electrică ieftină va contribui și la irigarea unor întinderi vaste de pămînt.

În sfîrșit, prima hidrocentrală de pe Enisei este un fel de platformă experimentală pentru viitoarea cascadă de centrale electrice care urmează să fie construite pe acest fluviu, iar complexul industrial din preajma ei marchează începutul creării zonei industriale a Eniseiului.

URBANISM

„Cetatea” anului 1980

Legenda povestește că, obosit de vînațoare, marele duce Minodve a adormit. În vis a primit porunca să clădească o cetate. Așa s-a născut Vilnius, oraș comercial cunoscut încă din secolul XIII.

Vaclovas Balčinas, arhitectul șef al capitalei lituaniene, visează și el o „cetate”; Vilnius din anul 1980, cînd orașul va avea o jumătate de milion de locuitori (față de 330 000 acum). Prima probă trecută de colectivul său a fost cartierul rezidențial Zirmunai, care adăpostește 12 000 de locuitori în blocuri de 5—9 etaje. În trei ani, proiectul distins cu premiul de stat, a devenit realitate. La instalare, locatarii fiecărui bloc au mai constatat că sînt așteptați de o spălătorie, o curățătorie, diverse presări de serviciu și multe alte inlesniri.

Lazdynai se numește a doua probă trecută de colectiv: 40 000 de locuitori, blocuri de 16 etaje construite pe un teren foarte accidentat, aproape deluros. Durata construirii sale — 2 ani. Industria mobilei din Lituania livrează mobile de zidit în perete special create pentru aceste locuințe. Și în acest cartier constructorii au avut grijă ca, în momentul în care au sosit primii locatari, școlile să-și aștepte elevii, iar policlinicile, pacienții. Un garaj înălțat pe mai multe nivele chiar în centrul cartierului a lichidat „parada” automobilelor, staționate de-a lungul trotuarelor. În apartamente, pereții mobili permit locatarii să-și reimpartă spațiul după cum le convine. „Pentru constructori, Lazdynai ține de prezent, a declarat Vaclovas Balčinas; pentru noi arhitecții, a și devenit trecut. De lucru am însă din belșug pînă la sfîrșitul vieții, căci planurile sînt întocmite pe următorii douăzeci de ani...”

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Arbori în bătaia uraganelor simulate

De la un timp, silvicultorii au început o serie de experiențe care, pentru neavizați, ar putea să pară ciudate, anume simularea unor furtuni care se abat asupra unor păduri. Dar de ce astfel de experiențe? Pentru că puternicele furtuni care s-au abătut în ultimii ani asupra

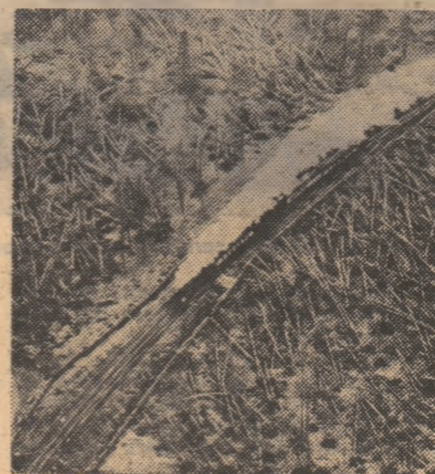
Lumini de 1 Mai

Foto : P. Nosov (A.P.N.)

unor regiuni de pe glob bogate în păduri au început să provoace pagube extrem de costisitoare. Și astăzi se mai vorbește de furtuna din ianuarie 1953 care a bîntuit nordul Europei și care, numai în Scoția, a doborât la pămînt, prin incredibila ei forță, nu mai puțin de... patru milioane de arbori, ca să nu mai stăruim asupra ravagiilor pe care, mai în fiecare an, le produc în zona celor două Americi uraganele cu grațioase denumiri feminine.

În consecință, în cadrul experiențelor întreprinse, specialiștii se străduiesc, prin simulare, să rezolve problema prin elucidarea cauzelor acestor efecte distructive ale vinturilor violente asupra pădurilor.

Pentru a simula o pădure, sînt folosiți arbori modelați, montați pe mici so-

După trecerea uraganului

cluri și fixați pe o platformă turnantă, instalată într-un tunel aerodinamic. Arborii, fabricați din fir de cupru, au la bază mici aparate care măsoară „oboseala”, informîndu-i pe experimenterii despre șocurile provocate de vinturile simulate. Talia arborilor este calculată la centimetru, în urma încercărilor făcute cu arbori reali, într-un tunel aerodinamic uriaș.

După o sumă de experiențe, un grup de cercetători au centralizat rezulta-

tele experiențelor. Ei au constatat că existența unei șosele, a unei căi ferate sau chiar a unei simple poteci de-a lungul unei păduri, poate exercita un efect considerabil asupra arborilor situați în preajmă. O astfel de cale canalizează furtuna și face să-i crească acțiunea distructivă. Se pare, sînt de părere cercetătorii că, într-un viitor apropiat, calcule matematice vor permite planificarea amplasării pădurilor și realizarea unor căi de acces corecte de-a lungul lor. Mai ales va fi absolut necesar ca arborii amplasați la marginea căilor de acces să fie plantați la mare adîncime, pentru a putea rezista la cele mai violente vinturi.

CE SE DISCUTĂ

Pod peste Bosfor

De aproape două milenii și jumătate omul visa să lege cele două continente: Asia și Europa. Încă înaintea erei noastre regele persan Darius I i-a poruncit lui Mandrocle, mare meșter în construcții din insula Samos, să unească printr-un pod țărmurile strîmtoarei Bosfor. Se povestește că mai apoi, după terminarea construcției, Darius s-a instalat într-un tron săpat chiar într-o stîncă de pe țărniș spre a primi parada trupelor persane care treceau noul pod din Asia Mică în Europa spre a porni într-o expediție împotriva scitilor.

După alte trei decenii, regele Xerxe a improvizat și el două poduri, din nave puse una lângă alta, pe locul Dardanelor de azi sau Hellespont, cum li se spunea atunci. Dar valorile puternice ale mării au distrus această construcție. Minios pe cele întimplute, Xerxe a poruncit ca să fie biciuită marea... Și visul milenar de a înălța un pod durabil între cele două continente n-a putut deveni realitate pînă în zilele noastre. Acum, din inițiativa guvernului turc, peste Bosfor, nu departe de Stambul, se va arca un gigantic și modern pod care va dăinui peste ani.

Zilele trecute, pe țărniș asiatic al strîmtoarei, a avut loc inaugurarea festivă a lucrărilor de construcție. Cu acest prilej au fost jertfiți, conform datinei, trei berbeci, s-au tras salve de artilerie, au răsunat sirenele navelor din Bosfor. Construcția podului urmează a fi terminată în primăvara anului 1973 cînd pe cele șase culoare ale sale vor putea să circule circa 22 000 de mașini pe zi. Fixat pe doi piloni înalți de 165 de metri și susținut de cabluri groase de 15 centimetri, podul peste Bosfor va fi cel mai lung pod suspendat din Europa și al patrulea ca lungime din lume, avînd în total 1074 de metri.

N. Surov

— Poate cineva să-mi schimbe în fise ?

O AVENTURĂ MODERNĂ

(II)

Cu săniile din Alaska la Polul Nord

Cei zece ani de activitate în regiunile polare nu i se păreau lui Allan Gill o perioadă prea lungă. Cel mai vîrstnic dintre cei patru, (37 de ani), Allan era în același timp și singurul cu experiență de viață pe o banchiză în derivă și cu lungi călătorii cu atelaje de ciini la activ. În primăvara 1967, a făcut o călătorie de 1200 mile spre centrul Oceanului Înghețat de Nord, repetind o parte din drumul străbătut de ghinionistul pretendent la descoperirea Polului Nord, Frederic Cook. De altfel, Allan e și un excelent operator de film, avînd la activul lui splendide pelicule în culori de pe fundul oceanului.

Gill nu s-ar despărți niciodată de Arctica — spune despre el Wooley — dacă n-ar fi atras, ca și alți semeni de-ai lui, de aventură. De aceea din cînd în cînd părăsește regiunile polare și face câte o plimbare prin Londra.

Spre deosebire de ceilalți trei membri ai expediției, medicul militar Kenneth Hedges nu mai fusese în Arctica și nici în Antarctica. Lucru explicabil, de altfel, intrucit e specialist... în medicină tropicală. Calitate la care mai trebuie adăugată perfectă stăpînire a metodelor jiu-jitsu-lui, înotului subacvatic, săriturilor cu parașuta și orientării în junglă. Dar toate acestea puteau fi numai în mică măsură utile la Pol. Văzuse Arctica numai cu o lună înainte de start. Allan îl luase cu el în Groenlanda ca să cumpere ciini. În felul acesta a putut lua un contact nu prea agreabil cu realitățile din această zonă. În timp ce se întorceau cu cei 40 de ciini, Ken și Gill s-au rătăcit pe viscol. Însoțitorii lor eschimoși au pierdut drumul. În cele câteva zile de rătăcire prin „pustiul alb”, Ken a aflat și ce vise are omul cînd doarme într-o groapă săpată în zăpadă și cu ce apetit se repede la hălici de morskă înghețată...

Încercătura pe care urmau s-o transporte cei 40 de ciini groenlandezi și cele patru săniile pe o distanță de 3800 km de ghețuri și zăpezi cuprindea multă îmbrăcăminte caldă pentru exploratori, care să-l aperse de gerurile cumplite, și 50 de perechi de „cipici” de blană pentru animale. Dar îmbrăcămîntea și „cipicii” erau totuși numai o infimă parte din cei 70000 de pfunzi (măsură de greutate egală cu aproximativ 0,5 kg) de echipament transportat în ianuarie 1968 pe Capul Barrow. În primul rînd cîntăreau mult ineseși săniile confecționate la comandă specială (în caz de nevoie puteau fi transformate în mijloc de locomotie pe apă). Un spațiu apreciabil ocupau și cele două stații de radio mobile, țarcurile pliabile pentru ciini și lăzile cu alimente pentru oameni și animale. Rația zilnică era alcătuită din 5500 calorii pe cap de om.

Pentru întreaga durată a călătoriei, fiecare explorator avea la dispoziție 6200 de țigări și 60 de pfunzi de tutun pentru pipă. Hrană spirituală: câteva sute de metri de bandă de magnetofon cu lucrări simfonice și Biblia pe care voia s-o citească noaptea psihologul expediției. Un loc de onoare în bagaje îl ocupa un cronometru de buzunar uzat, cu inscripția „Sudpolen-1” pe capacul de argint, făcută de Amundsen în 1911 la Polul Sud. Actualul posesor al cronometrului, un fermier norvegian bogat, îl rugase pe Wooley să scrie ceva alături cînd va ajunge la Polul Nord.

Ce n-au luat totuși exploratorii cu ei? N-au luat scrisorile. Mai exact citeva kilograme de plicuri cu adrese gata completate trimise expediției de filatelisti care doreau ca exploratorii să le ștampileze la Barrow și apoi să le ia cu ei la Polul Nord. „Era o idee nepractică” — ne-a spus Herbert Wooley.

În timp ce așteptau ivirea vremii favorabile și venirea lui Curner, exploratorii au dezbătut problema sistemului de înhămare a ciinilor. Gill cumpărase animale fără arbore genealogic. Nimeni

nu știa cum se numesc și de aceea le-au dat nume noi. Allan Gill a pus la bătaie tot bagajul lui de expresii argotice. Wooley, însă, a procedat altfel dînd ciinilor nume în cinstea cunoscuților lui. Astfel, conducătorul atelajului a fost botezat Sir Miles Clifford. Tizul din Londra al ciinelui era chiar președintele Comitetului pentru organizarea expediției transarctice. N-au fost uitați nici ceilalți membri ai Comitetului: colonelul Andrew Croft, șeful unei școli de poliție, mister Allan Triton, directorul băncii „Barkley” și Sir Vivien Fox, care a străbătut cel dintîi Antarctica...

Cînd l-am întrebat pe Wooley ce por-

Tabăra în care exploratorii și-au petrecut „concediul” de vară

țiune din traseu i se părea mai grea el ne-a răspuns că, după părerea lui, prima sută de mile.

Și, într-adevăr, așa a și fost.

Începînd de la 23 ianuarie, cînd la orizont s-a ivit prima oară soarele, Wooley a plecat zilnic în recunoaștere, dar de fiecare dată s-a întors posomorît. Trecuse de mult termenul de start, graficul fusese depășit, dar starea gheții era aceeași, adică slabă.

Seara, în cafeneaua „La Fred”, cum era numită coliba lui Fred Church, radiotelegrafistul care urma să țină legătura cu expediția, se adunau eschimoși și beau ceai, întrebîndu-se la care milă vor face exploratorii cale întoarsă, dacă în genere vor izbuti să ajungă pe o gheață rezistentă și cum se vor descurza dacă se vor întîlni cu ferocele urs alb.

Cei patru exploratori erau îngrijorați însă de altceva: anume cum aveau să străbătă cele o sută de mile care despart țărîmul Alaskăi de calota de gheață fermă. Aceste o sută de mile erau un amalgam de blocuri de gheață îngheșuite unul într-altul, de gheață subțire și de ochiuri de apă. Așteptau ca un vînt slab de nord-est să coincidă cu un ger cumplit. Vîntul trebuia să adune laolaltă blocurile de gheață dispersate, iar gerul să înghețe ochiurile dintre ele.

„Nici un chiriaș datornic — a scris atunci H. Wooley — nu se furișează cu atîta precauție pe lîngă ușa proprietăresei cum trebuie să ne strecurăm noi pe gheața subțire, abia formată. Căci, spre deosebire de gheața provenită din apă dulce, cea marină nu crapă ca sticla, ci se lasă brusce sub greutatea trupului. Încît niciodată nu știi cînd poate ceda”.

Startul

În zorii zilei de 21 februarie 1968, cei patru exploratori au pornit în sfîrșit la

drum. Aveau cu ei provizii pentru 14 zile. Vreme de trei ore, cît timp soarele a strălucit pe cer, a fost o vizibilitate excelentă. Vîntul bătea cu circa 15 noduri, iar temperatura era de -25° Fahrenheit. Seara a avut loc prima transmisie. Exploratorii străbătuseră 15 mile, dar tot nu găsiseră „drumul de gheață”. „Am obosit cumplit, Fred, i-a spus seara Wooley radiotelegrafistului. Încît astăzi să vorbim mai puțin”.

Abia la 5 martie, ei au pășit în sfîrșit pe gheața solidă. În aceeași seară Wooley a notat în jurnalul lui: „La sud, la est și la vest de noi e numai apă. La nord, îndărătul unui zid de gheață de zece metri e un haos de

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj,
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

am parcurs în urma săniilor circa o mie de mile. Banchizele în derivă ne poartă iar spre sud. În ultimele zile batem pur și simplu pasul pe loc. Am înhămat la săniile cite 8-10 ciini, dar abia trag chiar jumătate de tonă (greutatea saniei plus încărcătura). Zilele trecute era cît pe ce ca eu și Allan să ne încercăm...

În 80 de zile de drum am aflat despre lumea care ne înconjoară mai multe lucruri decît dacă am fi citit o sumedenie de cărți...”

După 25 mai Wooley nu și-a reluat imediat notele, căci situația era critică. La 3 iunie i-a radiotelegrafiat lui Church: „Am rătăcit toată ziua, dar n-am înaintat un pas. Mai întîi am pornit spre nord-est, apoi am încercat să ne îndreptăm spre nord-vest, dar am nimerit într-o zonă inaccesibilă. Am făcut cale întoarsă și iar am intrat în impas”.

Le-a venit în ajutor un avion de pe Capul Barrow. Dar pilotul n-a putut decît să constate că expediția se afla într-o pungă de gheață groasă. În această zonă a Arcticii se ciocnesc doi puternici curenți spirali, încît pe sute de mile împrejur învelișul de gheață se transformă într-un zid compact.

„6 iulie — $81^{\circ}37'N$, $165^{\circ}15'W$.”

Ultima săptămînă a fost cea mai grea din punct de vedere fizic. Ciinii se împotmoleau atît de adînc în zăpada moale, încît trebuia să-i scoatem unul cite unul, ba chiar să tragem singuri săniile. La fiecare popas constatăm cu amărăciune că toate eforturile noastre fuseseră zadarnice, căci deriva ne poartă spre sud!”

La 12 iulie, două avioane de transport canadiene au aruncat exploratorilor echipamentul necesar pentru instalarea taberei de vară. În timp ce se ocupau de treburi gospodărești: construirea orașului „Meltville” (de la verbul englez: melt — a se topi), exploratorii au constatat spre marea lor bucurie că banchiza își schimbase parcă direcția și începuse să înainteze în derivă spre nord. Acest lucru s-a întîmplat la 22 iulie, în ziua inaugurării solemne a orașului „Meltville”. Se părea că norii care plutiseră pînă atunci deasupra expediției începeau să se risipească.

„Concediul” de vară a durat două luni. Luni, 9 septembrie au pornit din nou la drum, dar de astădată la un drum scurt intrucît se apropia noaptea polară. (Din punctul de popas proiectat, Marele Curent polar trebuia să-i poarte spre Polul Nord). Dar după primele 7 mile s-a întîmplat o nenorocire. Allan Gill a căzut cu rucsacul în spate într-o fisură adîncă, acoperită de o zăpadă perfidă. Diagnosticul doctorului Hedges era cumplit: un traumatism puternic al coloanei vertebrale, probabil o leziune a unei vertebre. Accidentatul a fost așezat imediat pe o bancă întoarsă cu fața în jos și așa a fost purtat pe brațe pînă la „Meltville”. Apoi s-a trimis o radiogramă la Londra în care Hedges cerea evacuarea imediată a bolnavului. Dar acesta, deși chinuit de durerile atroce din spate, a rostit cu greu că nu va părăsi pentru nimic în lume tabăra. După cîtva timp, conducătorul expediției s-a declarat și el de aceeași părere. Deși mai întîi ceruse la Londra un înlocuitor pentru Gill, mai tîrziu s-a răzgîndit, evident în urma unei discuții serioase cu bolnavul. Adevărul e că Wooley a luat greu această hotărîre, dar a făcut-o numai pentru că a înțeles ce se petrecea în sufletul lui Allan cînd acesta i-a șoptit: „Mai bine mor decît să vă părăsesc. Te implor, nu mă trimite de aici”.

A. Efremov
M. Kondratiev

(Va urma)

INTERVIU

Vladimir Drujnikov
in perpetua
primavară

— Bun venit la noi, Vladimir Drujnikov. Ați nimerit în plină primăvară. Vă place primăvara?

— Foarte mult. Îmi dă un mare optimism. Iar primăvara dumneavoastră este pur și simplu amețitoare. O explozie de miresme și culori.

— Noi v-am cunoscut ca iubitor al zăpezilor siberiene. Eroul din filmul dumneavoastră cu cel mai mare succes la noi, „Balada Siberiei”, cu care ați cucerit adevărat un public foarte larg, în special feminin, era siberian. Dar dumneavoastră de unde sunteți, cum ați devenit actor?

— Sunt moscovit get beget și am ajuns actor pe o cale clasică: am urmat cursurile studioului Teatrului Academic de Artă din Moscova. De pe băncile lui am trecut direct pe platou debutând în „Vinoși fără vină”.

— Câte filme ați făcut de atunci?

— Ceva peste douăzeci. Dar să ne oprim la o cifră rotundă și să spunem douăzeci.

— Ați străbătut o bună bucată de drum din cariera dumneavoastră. Vi se întâmplă să regretați uneori că ați ales acest drum și nu altul? Dacă n-ați fi fost actor, ce v-ar fi plăcut să fiți?

— Nu, n-am motive să regret că m-am făcut actor. Altă profesie nici nu-mi închipui. Lucrez cu plăcere ca să pot oferi oamenilor puțină bucurie, să trezesc ce-i bun și frumos în ei. Acesta-i, cred, meritul de bază nu numai al profesiei noastre, ci al tuturor profesiilor.

— Din cele douăzeci de personaje create până acum pe care ați vrea să-l uitați, care s-a instalat definitiv în inima dumneavoastră?

— Vedeti, în fiecare lucru pe care îl faci — cred că nu numai în meseria noastră — poți ceva din tine. Eu sint de felul meu un om harnic, îmi muncesc rolurile, las în ele mult din mine. De aceea îmi vine greu să le uit sau să acord preferințe. Totuși, parcă cel mai drag îmi este Nezmanov din „Vinoși fără vină”: fiindcă a fost debutul meu, fiindcă a fost cel mai dificil

dat fiind că însemna primul contact cu aparatul de filmat și fiindcă mi-a deschis drumul în cinematografie. Pentru asta îi port recunoștință.

— Există vreun rol pe care ați vrut mult să-l jucați și acum nu se mai poate?

— Puteți s-o spuneți mai pe șleau! Da, cinematograful are o severă limită de vîrstă și dacă o depășești, ceea ce e pierdut rămîne bun pierdut. Sigur că am rămas cu niște regrete, am și acum anumite planuri — nu sint încă bătrîn — sper să nu devină și ele regrete... Din păcate nu poți juca tot ce vrei.

— Chiar cînd ești artist al poporului?

— Chiar cînd ești artist al poporului. În privința asta în teatru e mai bine, limitele de vîrstă pentru anumite categorii de roluri sint mai elastice. Și nu numai de asta e mai bine în teatru. Orice s-ar spune, actorul are nevoie de un contact viu cu publicul. De aceea sintem fericiți că avem un Teatru al actorului de film, care se bucură de un succes enorm și ne aduce mari foloase profesionale. Dacă joci un rol pe scenă de trei sute de ori, de trei sute de ori ai posibilitatea să-l tot șlefuești. Pe cînd pe ecran, lucrul — bun, rău — e făcut o dată pentru totdeauna. Nu-ți mai rămîne decît ca la viitorul rol să înveți din greșeli.

— În douăzeci de filme ați avut mulți parteneri, celebri și mai puțini celebri. Vă sint și prieteni? Cu care ați împărți o mare bucurie, de cine v-ați aminti la neceaz?

— Am printre acești mulți parteneri cîțiva prieteni buni, mereu alături la bine și la rău.

— Aveți totul — celebritate, experiență, o carieră solidă în spate, așa încît sunteți în măsură să răspundeți: care-i lucrul cel mai important pentru un actor?

— Cel mai important... Cel mai important e să lucrezi. Asta-i temelia temeliiilor. Apoi vine talentul, norocul și altele. Dar înainte de toate muncă, muncă, muncă, muncă.

— Aveți o voce frumoasă. Citecele din „Balada Siberiei” au fost adevărate șlagăre. Cum de n-ați făcut și o carieră paralelă de cîntăreț? Azi, cînd toată lumea cîntă (și se pricepe la cinema și la fotbal): tineri și bătrîni, bărbați și femei, chemați și nechemăți...

— Tocmai de aceea... Cînd eram încă student am fost sfătuit să mă gîndesc serios la asta. Dar n-am devenit cîntăreț. În schimb ascult multă muzică, o ador.

— Și nu mai cîntați deloc, deloc? Nici măcar în timpul liber?

— În timpul liber prefer să mă ocup de grădina mea. Îmi place mult natura.

— Iubiți publicul?

— Îl iubesc. Publicul de tot felul, nu numai cel care îmi este favorabil. Ba chiar aș spune că ceilalți, care te critică, îți arată ce nu le-a plăcut și de ce nu le-a plăcut, sint de mai mare folos.

— Ce vreți să transmiteți publicului român?

— Să-l mulțumesc că nu mi-a uitat rolurile, deși sint douăzeci de ani de cînd a rulat filmul meu de cel mai mare succes la dumneavoastră, cum ați spus. Am fost foarte mișcat de asta. Apoi, să-i doresc toate cele bune și o perpetua primăvară ca cea de acum.

Iulia Scutaru

DUBLU PROFIL

O lebadă albă și
o lebadă neagră

Rolurile Odettei și Odiliei din „Lacul lebedelor” au fost concepute în așa fel încît să fie interpretate de aceeași balerină. Asemănarea dintre lebadă albă și cea neagră trebuie să fie perfectă, altminteri nu poate fi indus în eroare nici prințul, nici spectatorul nu tocmai dispus să accepte convenția.

Această regulă a fost încălcată pentru prima oară de surorile Elena și Oxana Reabinkin. Nu sint gemene și nici nu seamănă pînă într-atît încît să fie confundate. Dar aerul de familie și arta machiorului sfîrșesc prin a-l înșela și pe Siegfried și publicul. Elena a îmbrăcat penele negre, Oxana, mai lirică, pe cele albe. Inima prințului se zbate între cele două frumuseți — drăcească și angelică — pe care nu le poate deosebi.

— O să-l numim Wilhelm Tell!

La început ambele roluri au fost interpretate de Elena, care a pășit prima pe scena Teatrului Mare din Moscova. Imediat ce a terminat școala, a urmat-o și Oxana. Surorile continuă astfel tradiția începută de mama lor, vedetă a Bolșoi-ului. Elena a fost o foarte bună Odettă și o excelentă Odilie. Binecunoscută nu numai în Uniunea Sovietică ci și peste hotare, tinăra stea a Teatrului Mare a făcut, după părerea unanimă, în faimosul balet al lui Ciaikovski cea mai bună creație a ei. Dar tentația de a împărți rolul în familie a fost prea mare pentru toată lumea, ca să i se reziste. Așa au fost reunite în același spectacol surorile Reabinkin, a căror istorie de familie, a căror frumusețe și, bineînțeles, al

„Metro-Goldwin-Meyer” și-a scos gloria la mezat nu de dragul senzației. Motive mult mai triste și mai prezante au împins celebra companie cinematografică la acest pas: criza financiară prin care trece.

Au apus timpurile cînd rețeta succesului era cît se poate de simplă: cu cît se investea mai mult într-un film, cu atît erau mai mari veniturile pe care le aducea. Nici „mamuti” ultracos-tisitori, nici alte rețete sigure din trecut nu mai atrag publicul ca altădată. Tineretul, care alcătuiește 65 la sută din totalul spectatorilor, preferă filmele așa-numiților regizori independenți.

Rezultatele acestei „migrații” n-au întirziat să se arate. În total, veniturile industriei cinematografice din S.U.A. au crescut anul trecut cu 152 de milioane de dolari. Dar pierderile marilor firme în aceeași perioadă s-au cifrat la 110 milioane. „Călărețul fără teamă”, filmul independentului Dennis Hopper, a costat numai 400 000 de dolari și a adus producătorilor săi un câștig de cinci milioane. În același timp, „Metro-Goldwin-Meyer” a pierdut 35 de milioane de dolari, iar firma „Paramount” a dat faliment.

Iată de ce a fost nevoie de urgente măsuri de economie. Economie la singe. S-a tăiat tot ce se putea tăia, s-a redus tot ce se putea reduce. Iar un cap ingenios s-a gîndit că pot fi foarte bine valorificate și vechiturile ce evocă nume care de care mai celebre. Și nu s-a înșelat. Pentru penioarul Gretei Garbo, pentru rochia Joanei Crawford, pentru cvadrila lui Ben Hur sau pentru mesuța de toaletă la care își pieptăna zulfii Mary Pickford se mai plătesc încă bani buni...

I. Kapitonov

Surorile Elena și Oxana Reabinkin

căror talent constituie un subiect predilect pentru publiciști.

„Lacul lebedelor” în această nouă interpretare a făcut, de aceea, adevărată senzație.

CINEMA

Se vinde penioarul
Gretei Garbo

„Doamnelor și domnilor! Cine dorește să cumpere un penioar? Un penioar alb de toată frumusețea!”

Penioarul nu-i chiar de toată frumusețea, nu-i nici nou, nici modern, miroase a naftalină, dar în schimb e celebru: inegalabila, „divina” Greta Garbo l-a purtat în filmul „Dama cu camelia”.

De ce a fost pus în vânzare? Aici e o poveste cam incurcată. De cîțiva timp, firma „Metro-Goldwin-Meyer” a început o mare licitație la care a scos tot felul de relicve păstrate în depozitele ei încăpătoare. Amatorii de suveniruri de proporții mai mari sau mai mici, fanaticii admiratori ai fostelor vedete hollywoodiene au posibilitatea să achiziționeze tot ce le poștește inima: paturi, fotolii, divane, mesuțe de toaletă și alt mobilier (în total 5000 de bucăți), echipaje de toate tipurile (250 de bucăți) între care strălucește cvadrila lui Ben Hur, 350 de rochii și costume care au ținut în îmbrățișarea lor, scurtă cît turnarea unui film, trupuri superbe sau mai puțin perfecte ale unor stele din diferite epoci și de diferite mărimi.

REFLECTOR

După ce s-a întors din U.R.S.S., unde s-a turnat „Floarea soarelui” al lui Vittorio de Sica, Marcello Mastroianni a plecat în Anglia. În împrejurimile Londrei regizorul Franco Indovina filmează „Autoportretul”, în care Mastroianni deține rolul principal.

Jerzy Stawinsky este considerat în Polonia scriitorul cel mai cinematografic. El a semnat scenariile filmelor „Canal”, „Eroica”, „Atentatul”, el a ecranizat pentru Alexander Ford „Cavalerii teutoni”, el a făcut, în dubla calitate de scenarist și regizor, „Nu vor fi divorțuri”. În momentul de față se află pe platou noul lui scenariu „În urmărirea lui Adam”. Adam, Stanislaw Mikulski (simpaticul căpitan Kloss), va fi urmărit de suava Pola Raksa și de picanta Barbara Brylska.

După ce a interpretat rolul unei învățătoare, actrița budapestană Zsuzsa Banky a fost cerută în căsătorie de doi pedagogi serioși din provincie. După ce, în alt film, a avut profesia de inginer feroviar, printre pretendenții la mina ei primul a fost un inginer feroviar.

Pentru viața cinematografică a lui Benvenuto Cellini a fost mobilizată o adevărată artilerie grea feminină: Claudia Cardinale, Ursula Andress, Romy Schneider și Raquel Welch.

După ce o vreme a fost puțină tăcere în jurul ei, Kim Novak, a cărei carieră seamănă intrucitva cu aceea a Marilynnei Monroe, își sărbătorește întoarcerea prin „Legenda lui Lylah Claire” și prin westernul „Sfinția sa, se roagă”.

arta
ca arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica

PSIHOLOGIE

Parahipnoza rutieră

Cercetări de ultimă oră par a dovedi că parahipnoza rutieră este una din cele mai importante cauze de accidente.

Prost cunoscută pînă acum, considerată de o seamă de experți ca un mit născut din imaginația infierbîntată a ziariștilor, această parahipnoză nu corespunde cu definiția inițială și medicală a somnului hipnotic, caracterizat printr-o slăbire temporară a facultății de apreciere a distanțelor. Transa hipnotică este, într-adevăr, indusă de obicei prin expunerea unui subiect, perfect imobil și plasat în condiții psihofiziologice adecvate de către o mișcare ritmică dată. (Oscilațiile regulate ale unei pendule sau scăpărarea repetată a unei lumini). Pe mari distanțe, condițiile în care este pus un conducător auto sînt însă sensibil aceleași. Ajunge ca subiectul să mențină mai mult timp o viteză egală sau mai mare de 100 de kilometri pe oră pentru ca defilarea regulată, în câmpul său vizual, a stîlpilor de telegraf sau, noaptea, a luminilor, ori a liniei continue ce desparte diversele culoare de circulație să dea naștere unei stări similare cu aceea care precede somnul hipnotic.

O experimentare prelungită în condiții reale de conducere asupra unor subiecți ale căror reacții chimice, ritmuri cardiace și respiratorii și pînă și deplasările globilor oculari în orbite au

cu o prelungire a duratei reacțiilor motorii. Tocmai această stare de transă și, mai ales, caracterul ei insidios fac mai primejdioasă hipnoza rutieră, cu atît mai mult cu cît fenomenul e adesea însoțit de o tendință necontrolată spre o accelerare gradată.

Evident, ingerarea, chiar moderată, de băuturi alcoolizate și mesele prea copioase contribuie și ele la instalarea hipnozei rutiere la fel ca luarea anumitor medicamente, cum sînt anti-histaminicele, barbituricele și calmantele.

După toate acestea, putem pe bună dreptate fi mirați cînd vedem că atîția inși se pregătesc minuțios de călătorie pregătindu-și, gresindu-și, verificîndu-și mașina, dar nu se gîndesc nici o clipă să se pregătească și psihic, printr-un somn reparator.

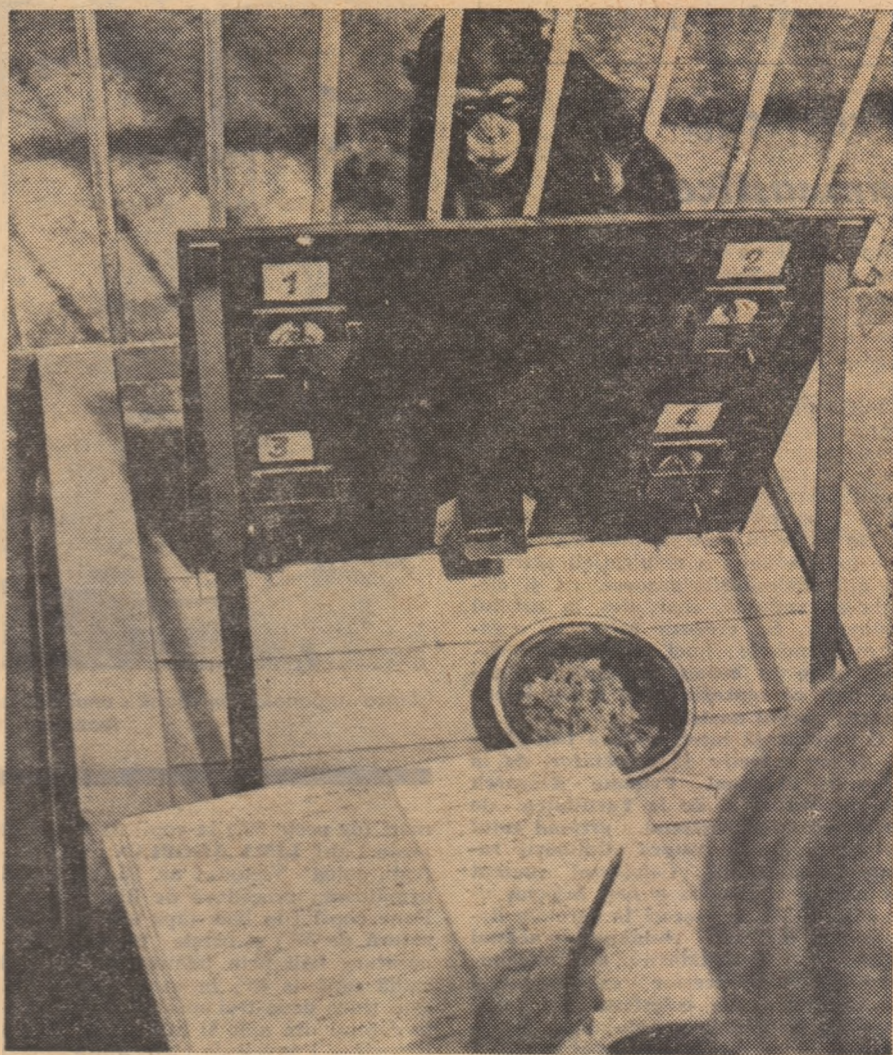
MINERALOGIE

Frumusețea, o intimplare?

Aspectele sub care se prezintă mineralele sînt atît de numeroase încît în primul moment s-ar părea că ele nu pot fi decît rezultatul intimplării, al „distracțiilor” pe care și le-a oferit natura. În realitate însă majoritatea trăsăturilor estetice nu au nimic de-a face cu hazardul; originea lor trebuie căutată în raporturi stringente bazate pe legi fizice.

Care aspecte trezesc senzația de frumos și prin ce? În primul rînd forma. apoi repetarea aceleiași forme în diverse variații, coloritul și strălucirea. De cele mai multe ori mineralele se prezintă sub forma de cristale bine delimitate care nu sînt decît expresia vizibilă, pentru ochiul omenesc, a ordinii care domnește printre atomii din rețeaua cristalină. Fiecare atom își are locul lui, în care poate oscila ușor față de poziția de repaus, dar pe care nu-l poate părăsi. Forțele de legătură care unesc atomii învecinați fac ca tot cristallul să „țină”, în loc să se prăbușească la cea mai mică atingere, ca o construcție realizată din cuburi. Amplasarea atomilor depinde de spațiul pe care-l necesită fiecare din ei și de raportul lor cantitativ. Concomitent este respectat și principiul saturării valențelor fiecărui atom. În afară de aceasta, așezarea în spațiu trebuie să corespundă direcțiilor valențelor, care sînt indicate parțial de structura atomică. Respectînd toate aceste restricții, atomii se așează în șiruri drepte și suprafețe plane. Multiplicitatea formelor întîlnite în lumea minerală provine din existența unui mare număr de tipuri de rețele, determinate de varietatea valențelor chimice, forțelor de legătură și dimensiunilor atomilor.

Cristale frumoase nu se pot forma, însă, decît dacă nu sînt stînjenite de corpuri solide în timpul creșterii. Aceasta trebuie deci să se producă într-un

Studierea în laborator a reacțiilor motorii

„cristalului ideal”. Un cristal limpede, transparent, cu fețele netede și lipsite de impurități se apropie de cristallul ideal. Frumusețea este deci identică cu perfecțiunea rețelei cristaline și expresia respectării legilor care guvernează structura cristalină. În cercetarea mineralogică exemplarele excepționale de frumoase servesc drept minerale standard.

„Apele” sînt strîns legate de legăturile care se stabilesc între atomii cristallului. Astfel, tipul de legătură metalică dă o strălucire metalică, legătura hetero polară — „focurile” unui diamant, iar legătura homeo-polară — un luciu ca de sticlă. Coloritul ține pe de o parte de culoarea intrinsecă a diverselor componente ale cristallului, iar pe de alta de acțiunea radiațiilor radioactive.

SOCIOLOGIE

Orientări greșite, orientări salutare

Într-o bună zi, pentru orice tînăr vine momentul alegerii unei profesii, moment care va hotărî toată viața sa de mai tîrziu. Fiecare este liber în alegerea unei profesii. Numai că intervine o problemă: nu e cu puțință, de pildă, ca în meseria de cosmonaut să fie admiși toți cei care doresc să i se consacre. E un lucru cu neputință de realizat, deși aproape întreg tineretul epocii noastre visează la așa ceva. Societatea are nevoie de oameni de cele mai diverse profesii, în anumite cantități și proporții. Încît interesul tineretului trebuie orientat spre numeroase profesii poate mai prozaice, dar nu mai puțin necesare decît cea de cosmonaut.

De cîțiva ani, în Uniunea Sovietică se depun intense eforturi în vederea sprijinirii tinerilor în alegerea unei meserii. Prin dese sondaje, școlile se informează asupra interesului și inclinațiilor elevilor spre o ocupație sau alta. Dar numai atît nu e, firește, suficient. Nu de mult, unui număr de elevi ai școlilor profesionale tehnice din Kazahstan i s-a pus întrebarea: „Ce v-a îndemnat să urmați astfel de școli?” Rezultatul: 87,4% s-au lăsat îndemnați de un anumit tîrziu sau de vre-un prieten. 5% au urmat sfatul părinților, 3% pe cel al profesorilor, iar restul s-au arătat incapabili să răspundă la întrebare. Întrebați, mai departe, dacă sînt mulțumiți de alegerea făcută, s-a constatat că mai bine de jumătate (53,2%) ar

dori să revină asupra hotărîrii luate. Iată, deci, ce înseamnă auto-orientarea: libera alegere a greșelii. Revizuirea și mai tîrziu părerile, tinerii pricep unii mari daune colectivității. În primul rînd prin cheltuielile investite și astfel irosite, în al doilea prin pagubele aduse producției, fie și numai prin faptul că activitatea pentru care nu simți vocație o îndeplinești rău, nemaivorbind de împrejurarea că schimbarea specialității îl ține pe tînăr, pentru un timp, la marginea producției sociale.

De multe ori tinerii vizează doar prestigiul unei profesii, care li se pare situată în virful piramidei sociale. Fenomenul, s-a stabilit, e general în întreaga lume. În dorința de a-l combate, sociologii preconizează acum o seamă de măsuri menite să-i orienteze pe tineri spre meseria cea mai indicată, pentru care sînt apți. Prin ce metode urmează însă a fi realizată această orientare? Sociologii sovietici, de pildă, au elaborat un întreg program, care urmează să înceapă prin predarea în școlile de cultură generală a unei noi discipline, speciale, intitulată: „Ce profesie să alegem?” În cadrul ei ar urma să se vorbească despre specialitățile profesionale necesare orașului, regiunii sau republicii respective, despre avantajele unei profesii sau alta, despre rolul diverselor ramuri de producție în economia națională. Paralel cu această măsură, pe lîngă școlile profesionale, arată Serghei Batișev, membru corespondent al Academiei de Științe pedagogice a U.R.S.S., ar putea fi înființate birouri de consultații în care specialiști calificați să dea sfaturi competente, cursuri speciale de orientare profesională pe lîngă instituturile pedagogice, ar putea fi editate manuale și broșuri etc. În același timp, presa ar trebui să acorde problemei mai mult spațiu, să facă o mai largă publicitate activității în fabrici și uzine și, de ce nu, forurile interesate să înființeze o publicație specială de orientare profesională. Un prețios aport la rezolvarea problemei ar putea fi adus și de scriitori, prin elaborarea unor lucrări de vulgarizare științifică referitoare la muncă, care să facă o analiză profundă, vie a psihologiei meseriilor.

Pentru coordonarea tuturor acestor eforturi, mai arată savantul sovietic, ar fi oportună crearea pe lîngă Ministerul învățămîntului superior și mediu de specialitate a unui consiliu de orientare profesională care să dirijeze în acest sens cercetările științifice și să organizeze formarea specialiștilor. În concluzie, este de părere Serghei Batișev, numai o bună organizare centrală și un serviciu ramificat de orientare, care să includă fiecare școală, ar putea să conducă la o mai bună folosire de către societate a tuturor capacităților umane.

„Temă cu variațiuni”: grupurile de cristale de același tip, dar de dimensiuni variabile, amplifică frumusețea mineralelor, ca în această bucată de pirită (sulfură de fier)

fost înregistrate o dată cu temperatura interioară a vehiculului, viteza și nivelul său sonor a permis stabilirea faptului că un conducător auto poate prea bine înainta pe o autostradă circa douăzeci de kilometri fără a fi conștient de trecerea timpului și de distanța străbătută. De fapt subiectul păstrează controlul asupra mașinii sale și e gata să reacționeze la solicitările exterioare. Dar prezintă semne manifeste de scădere a facultății de concentrare și de apreciere a distanțelor, în același timp

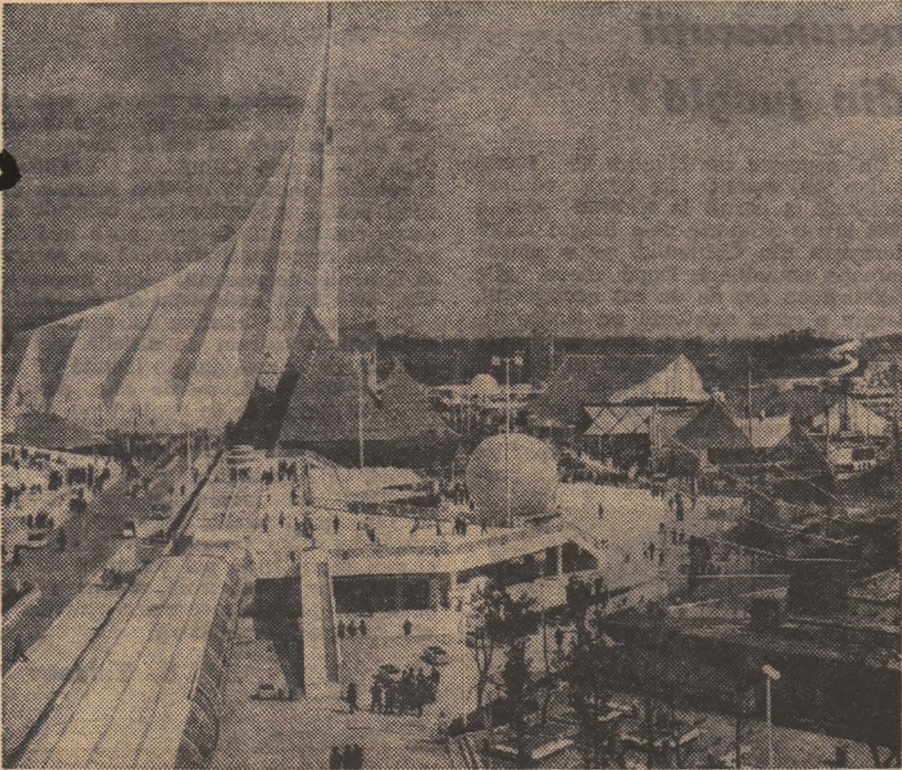
mediu lichid sau gazos, cum se întîmplă în gurile din roci. Ceea ce înseamnă că mineralele cu o formă regulată constituie oarecum o excepție în comparație cu marea masă a materialelor din scoarța terestră. Într-un fel se poate spune că aci intervine intimplarea. Frumusețea unui cristall și în același timp calitatea rețelei cristaline pot suferi de pe urma impurităților și a erorilor survenite la nivel atomic (atomi străini, poziții greșite etc). Structura imperfectă a „cristalului real” se opune

JAPONIA

Osaka și-a luat revanșa

Superepresul „Hikari” străbate, fără a micșora viteza, o curbă strânsă. Intensificat de difuzoare, semnalul lui; un țipăt de cocor, gonește trist, împreună cu crimpelele de piclă albicioasă, peste miriștile ogoarelor de orez. Trenul străbate distanța Tokio-Osaka pe vechiul drum Tokaido, ridicând acul vitezometrului de pe peretele vagonului în dreptul cifrei: „200 km pe oră”. Loturile de pământ sint mici, foarte mici. Ici-colo, țărani cu pălării mari de paie și săpăligi în mină trudesce din greu printre pelicule de polietilenă care încălzesc pământul în vederea celei de a treia recolte. La drept vorbind,

lei japoneze revin cam 40 cm² de stradă. La anumite intervale, deasupra capetelor trecătorilor răsună duduul unui elicopter din serviciul sanitar, care anunță locuitorilor ivirea unui nor de „smog” cu reziduuri nocive zvrilite de coșurile fabricilor și gaze de eșapament într-o concentrație primejdioasă pentru viață. Radioul și televiziunea comunică itinerarul probabil al norului. Drept care, în fața automatelor cu baloane de oxigen din zona afectată se formează mici cozi. Oamenii viră o monedă de 50 de yen și inspiră grăbiți oxigen. Polițiștii, cu măști de gaze pre-

Pavilionul sovietic la Expo-70

„țărani” sint țărânci. Căci e încă iarnă și în acest anotimp bărbații pleacă să caute de lucru la oraș.

Sintem în partea de răsărit, și cea mai populată, a insulei Honshu, străbătută în mijloc de lanțuri muntoase acoperite cu păduri. În această zonă a insulei, între munți și ocean, sint concentrate, pe o suprafață infimă, aproape jumătate din cele 100 milioane de locuitori și cinci șesimi din industria Japoniei, bănci, universități, temple, sate și orașe. Cu toate acestea, aici, pe țârm, se respiră mai liber.

Cu numai o oră în urmă mai eram la Tokio, înghițit de șuvoiul de mașini, care vehiculele circulă înghesuie unul într-altul, și de pietoni. Ambele șuvoaie sint nesfârșite și doar din când în când seacă, dispărind în pasajele subterane sau — oamenii — în galeriile metroului. Pietonii circulă pe puținele trotuare din Tokio venind unii înaintea altora ca o masă grăbită, fără însă să se ciocnească și fără să creeze imbulzeală. De fiecare locuitor al capita-

văzute cu microfoane, continuă să dirijeze circulația automobilelor.

„Uzina „Nankai” se află la o oră de mers cu mașina de la Osaka, în sudul insulei Honshu. La intrarea în birourile uzinei se află bustul președintelui, întemeietorului firmei, și un steguleț cu însemnele companiei: trei stele în cerul roșu al stemei samurailor. „Nankai” e o uzină de produse tehnice de cauciuc: curele de transmisie, anvelope, benzi transportoare. Are o mie de muncitori și 200 de ingineri. Acolo a fost fabricată pelicula de cauciuc pentru banda de cițiva kilometri a trotuarului mobil de la Expo-70 din Osaka.

Sintem primiți de două șiruri de fete în tunici identice, cu gulere răsfrinte și panglici scrobite pe cap. Pe revere au insigne cu trei stele, iar în stînga buzunarului de pe piept o broșă cu numele și funcția. Ambele șiruri se înclină și aplaudă la un semn dat de o mină în mînușă albă. Apoi, dirijate de aceeași mină înmănușată, intonează imnul companiei.

După ce vizităm uzina ne întoarcem la Osaka. Străvechiul oraș nu doarme niciodată. Luminile reclamelor se răsfrîng în apele canalelor pînă în zori, iar șirul de mașini care aleargă ca într-un perpetuum mobile pe străzile arcuite peste canale se rărește doar puțin timp înainte de a se crăpa de ziua. La Osaka oamenii sint mai caustici, mai plini de viață și berea mai tare. În Japonia, țară care nu e, după cum se știe, nordică, locuitorii Osakăi se socotesc totuși meridionali. Ei îi privesc de sus pe cei din Tokio, dar zîmbetul lor superior ascunde totuși și o undă de amărăciune: e greu să rivalizezi cu capitala. Din clipa cînd acum o sută de ani curtea imperială s-a mutat la Tokio, acest oraș se bucură de toate avantajele. De pildă, Olimpiada din 1964 și reconstruirea centrului Tokio-ului, legată de ea, au fost privite la Osaka drept o mare ofensă. Dar iată că acum, la Expo-70 energicul oraș cu cinci milioane de locuitori își ia revanșa.

Am vizitat expoziția dimineața, într-o zi de lucru, cu puțin înainte de deschiderea oficială. În primul rînd, am fost izbit de complicata diversitate a formelor arhitectonice, de stilul geometric și în același timp fantast al construcțiilor. Sute de arhitecți din 77 de țări ale lumii au zvrilit curajos (pe o

suprafață de 320 de hectare) mînușă concepției existente despre clădiri considerate doar ca niște cutii al căror principal scop este de a servi drept adăpost împotriva intemperiilor naturii. Iar materialele ultramoderne au oferit posibilități nelimitate pentru exprimarea celor mai îndrăznețe proiecte în limbajul arhitecturii monumentale. „Orașul anului 2000”, pe care expoziția îl prezintă vizitatorului, cuprinde clădiri în formă de sfere, poliedri, poligoane, pavilioane aducînd cu o lampă de radio de dimensiunea unei case cu patru etaje, cu un fildeș, cu o fregată care zboară pe valuri, cu un copac de cristal iluminat de sute de reflectoare, cu „farfuriile zburătoare” etc. etc. Betonul a trebuit să dea înapoi în fața iureșului maselor plastice, sticlei, fibrelor sintetice, aluminiului și aliajelor de tot felul.

De treizeci de ani a așteptat Japonia această clipă, adică ziua de 15 martie 1970. Căci războiul a zădărnicit deschiderea expoziției universale care urma să se organizeze la Tokio în 1940.

Administrația Expoziției de la Osaka a făcut un gest mai degrabă frumos decît mărinimos: toate biletele vindute pentru expoziția din 1940 au fost socotite acum valabile. E însă greu de spus cîți inși au păstrat în cei treizeci de ani care au trecut de atunci micile dreptunghiuri de hîrtie...

Se crede că, din punct de vedere financiar, expoziția nu numai că-și va amortiza cheltuielile, dar va aduce și oarecare beneficii. Dar, evident, nu considerente de rentabilitate financiară i-au determinat pe organizatorii lui Expo-70 să-și propună grandiosul plan de a depăși cu orice preț precedentele expoziții mondiale de la Bruxelles, New York și Montreal. Căci o expoziție de asemenea proporții e în primul rînd un mijloc de publicitate comercială, politică, psihologică. Dar din toate laturile modului de viață japonez, Expo-70 prezintă în prim plan numai una: cea tehnică. Incît vizitatorului care cunoaște Japonia numai din auzite i se oferă o impresionantă călătorie între schemele microscopice ale celei mai noi aparaturii radio și petrolierului automatizat de 500 000 de tone care staționează în Golful Tokio. Ciresii înfloriți, silurile zvelte de pagode și delicatele peisaje specific japoneze creează, curios, un cadru adecvat acestui basm din anul 2000. Ce nu spune totuși nimic despre conflictele sociale, despre nivelul de trai al poporului, care continuă să se situeze din acest punct de vedere pe locul 19 în lume.

I. Atlivannikov

R.A.U.

Cibernetica va scoate din uitare templul lui Eknaton?

Înainte de răsăritul soarelui Nilul e de obicei acoperit cu o pinză de piclă alburie. Barca noastră spinteca fără zgomot această pinză, iar picăturile de apă care se desprindeau de visle dispăreau tăcute în ceață. Malurile nu se zăreau: părea că imensele coloane de culoarea pielii de elefant creșteau direct din această piclă grosă.

„Ca și acum 40 de secole, deasupra orașului Ramesizilor strălucește o stea”, mi-am amintit o frază dintr-o carte străveche.

Intr-adevăr, acum 40 de secole, acolo, pe malul drept al Nilului, au fost ridicate primele incinte ale Karnak-ului, templu închinat puternicului zeu Amon. Apoi, timp de cîteva secole preoții au mărit mereu templul, adăugîndu-i alte încăperi, statui, coloane. După cinci secole, alături de Karnak s-a înălțat un alt lăcaș al lui Amon: Luxorul, iar cele două temple au fost unite printr-o splendidă alee de sfîncși cu capete de berbec. În jurul lăcașurilor sfînte a luat naștere un mare oraș, care în cursul mileniilor și-a schimbat de multe ori numele.

Dis-de-dimineață, cînd soarele care nu răsărise încă în întregime pe cer mingiia blind pietrele cenușii ale Luxor-ului și Karnak-ului, „porțile marelui templu se deschideau și din lăcaș era scoasă o luntre. În cer și pe pământ răsunau strigăte de bucurie. Oamenii și zei se bucurau laolaltă de ceea ce vedeau. Mulțimea aclama, înălțînd slavă marelui zeu Amon-Ra...”

Dar templele din Luxor și Karnak nu erau numai un loc în care oamenii se închinau lui Amon-Ra, „zeul zeilor” și în care cîrmuitorii vechiului Egipt aduceau din toată țara și din teritoriile cucerite argint, aur, pietre prețioase și statui, nu erau numai niște splendide construcții care gloriificau puterea faraonilor din a căror poruncă fuseseră construite în curs de veacuri... În ochii pelerinilor care urcau încet și solemn, înșingînd melodii religioase, aleea imposibililor sfîncși de piatră încremeniți la porțile templului din Karnak și apoi păseau pe giganticele porți (late de 130 m și înalte de 44 m) păzite de patru statui de faraoni-zei, lăcașurile erau un simbol al creației.

Din depărtare coloanele par rupte de tot ce e viu, sint grandioase și severe. Dar privite de aproape, aduc cu niște tufișuri de papirus. Tulpinile de piatră se înalță spre țării și sint gata parcă, la primele raze ale soarelui, să desfacă bobocii copti și suculenți ai capitulurilor. Acum, deasupra lor e numai cerul azuriu, dar odinioară ele sprijineau o boltă albastră, acoperită cu un smalt subțire, pe care străluceau incremenite stele aurii. Și chiar nave centrală a templului din Luxor — întunecoasă și rece, construită în așa fel încît nici o rază de soare să nu poată pătrunde înăuntru, spațiu izolat de viața dimprejur prin ziduri groase — fusese concepută ca un imn al vieții. Numai un mic număr de aleși avea dreptul să intre în această navă, în care era păstrată luntrea sfîntă — asemeni celei în care Ra, zeul soarelui, călătorea zilnic pe cer. Dacă Ra era milostiv cu oamenii, el trimitea pe pămînt răcoare și potolea puterea razelor sale pentru ca pămîntul să nu se usuce iar apa din Nil să nu sece.

Specialiștii egipteni întreprind acum vaste lucrări, datorită cărora, speră ei, va mai putea fi reconstituit și un alt templu din Luxor, care nu mai există de circa... 3500 de ani. Dar iată cîteva date în legătură cu acest templu.

Cu circa 1400 de ani î.e.n. faraon al Egiptului era Amenhotep IV. Sprijinindu-se pe proprietarii de pămînt mici și mijlocii, el s-a ridicat împotriva mării aristocraților și a marilor preoți. Și-a luat ca protector pe zeul soarelui Aton, schimbîndu-și și numele în Eknaton, iar aături de templele zeului Amon — Luxor și Karnak — a poruncit construirea unui templu al lui Aton. Dar după moartea faraonului răzvrătit preoții l-au distrus. Despre mărimea acestui edificiu ne mai vorbesc azi numai cifrele: arheologii descoperă mereu alte detalii din el, folosite la construirea altor temple; astfel, în 60 de ani au fost găsite 25 000 de blocuri cu diverse ornamente în relief înfățișînd scene din viața faraonului Eknaton și a soției lui. Nefertiti, procesiuni rituale, ceremonii.

Multă vreme, egiptologii din lumea întreagă au dorit să adune laolaltă piesele dispartate ale templului dispărut... Dar așa cum arătau chiar ei, operația nu putea fi realizată prin mijloacele obișnuite de cercetare arheologică. Incît specialiștii Serviciului de antichități din Cairo, în colaborare cu Muzeul universității, au hotărît să pornească la înfăptuirea acestei munci titanice folosind o mașină electronică de calcul. Ei au și trecut la prima etapă a operației: codificarea celor 25 000 de blocuri descoperite, fiind seama de toate detaliile posibile: culoarea imaginilor datînd de peste 30 de secole, dimensiunile figurilor omeștești și ale obiectelor, caracterele hieroglifelor și ale scenelor rituale, gradul de deteriorare a blocurilor și pină și de unghiul de cădere și de reflexie a razelor solare. Rezultatele obținute vor fi trecute în niște cartoteci, iar mașina electronică va oferi specialiștilor diverse variante de combinare a pieselor, din care va trebui, evident, aleasă una.

E. Frolova

— De cînd sînteți prieteni?
— De 20 de kilometri!

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

COMBINATUL DE PIELĂRIE și ÎNCĂLĂTĂMINTE SIBIU

Vă oferă

ÎNCĂLĂTĂMINTE și ARTICOLE DE MAROCHINĂRIE
de bună calitate

PRODUSE DE
UNITĂȚILE SALE DIN:

- SIBIU,
- MEDIAȘ,
- BRAȘOV,
- SEBEȘ și
- AGNITA

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8 a)

CONSTANȚA POPESCU — București : 1) Iertăți-ne, dar ar însemna să transformăm rubrica în... dicționar medical. O asemenea lucrare există („Dicționarul medical” în 2 vol. apărut recent) și în cele 1467 pagini ale sale veți găsi și cei 63 termeni pe care li vreți traduși. 2) Un filozof spunea că vorbele sînt femeii iar faptele bărbați. Credem că fiul dv. nu va dovedi decât prin fapte bunele sale intenții. Altfel ar fi... o femeie.

GIGI — Cîmpina : Nu aveți motive de întristare — realmente. Progresul va fi din ce în ce mai vizibil. E bine să vă căsătoriți.

B. B. — București : Pentru precizarea diagnosticului ar fi necesare investigații suplimentare : radioscopie gastrointestinală, irigoscopie, un examen al materiilor fecale pentru digestie etc.

CONSTANTINESCU C. GABRIEL — Sibiu : 1) Despre acnee am scris mereu în această pagină și rubrică. Ultima oară în nr. 12/1970. 2) Sînt fenomene normale în condiții de celibat.

TOADER ION — București : Scrisoarea dv. ne-a parvenit plouată (la propriu), aproape indecifrabilă. Oricum, apelați la un medic O.R.L.

ALEX T. — Roata (Ilfov) : Apelați la policlinicile speciale din Cal. Griviței 7 sau str. Negustori 1.

BERNESCU C. — Com. Giurgeni : Tratatamentul este același ca în tromboza cerebrală. În plus exerciții de vorbire.

NADINA — Slatina : 1) Să o mascați, mai ales că nici nu este un loc prea vizibil. 2) O leucoree, probabil banală. Pentru precizare este nevoie de un examen al secreției vaginale. 3) Local Rp. Aqua goulardi, lanolină, ol. helianti, vaselină 10 g, oxid de zinc, fenol, anestezină aa 2 g. Eventual pensulații cu nitrat de argint 1 la sută o dată pe zi urmate de pudraj cu pulbere de sulfamidă.

TABAN VIORICA — Biliștei (Vrancea) : Nu e vorba de ereditate. Oricum, operația „de curățire” trebuie făcută. Să sperăm că nu se vor mai reface.

CONSTANȚA — București : Pentru corectarea bilbielii la copil apelați la logopedul de pe lângă policlinica infantilă de care aparțineți. Asemenea specialiști sînt și în provincie, în orașele mari.

F. I. — Botoșani : Greu la această vîrstă. Nu fiecare femeie este o Josephine Baker.

MOCUȚA ALEX. — Timișoara : Problema constipației în general și a fiului dv. în mod special este o chestiune de educație. Acționați în această direcție. În nici un caz purgative, care creează un cerc vicios (greu de rupt apoi) și sînt și iritante.

TARȚA CONSTANTIN — Petru Rareș : 1) Sînt tulburări neurovegetative. E bine să evite orice conflicte emoționale. Doze mici de Pasinal (2 lingurițe/zi) sau Extraveral (2 tabl./zi) în cursul zilei și Hipnagal 2 ligete o dată, la culcare. 2) Polidinal este indicat ca adjuvant în tratamentul bolilor infecțioase fie acute, fie cronice, pentru a stimula procesele de apărare a organismului (gripă, rujeolă, infecții respiratorii, urinare etc.). Are o acțiune asemănătoare cu a unui vaccin polimicrobian. 3) Problema e controversată. Noi considerăm : 1—7 ani și 7—16 ani.

RAICU ION — București : Prea tîrziu. Pe încercate.

DORU — Baia Mare. Nu ne-ați spus

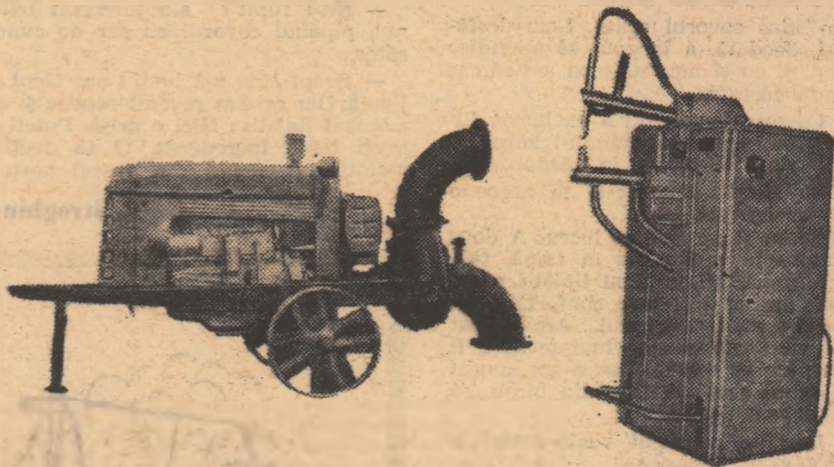
vîrsta, dar dacă ați depășit pubertatea orice tratament e ineficace.

PROF. RADU TUNA — Piatra Neamț : Ceiul hepatic conține un amestec de plante medicinale cu efect coleretic (de fluidificare a bilei) și colagog (de ușurare a evacuării veziculei biliare). Acțiunea lui se datorește faptului că lucrează în principal asupra musculaturii căilor biliare, prin contractia peretilor lor favorizînd scurgerea bilei. Este indicat în colecistopatii, insuficiențe hepatobiliare, atonii vezicale etc.

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

B-dul G. Coșbuc nr. 256, telefon 15830—15831
EXECUTĂ

- agregate de pompare tip D. 108—12 (țoli)
- mașină de punctat electrică
- ridicător hidraulic monobloc
- remorcă monoax pentru transportat lădițe cu struguri din vii cu distanța minimă între rînduri de 1,8 m și 3 m, precum și remorcă pentru transportat lădițe cu fructe.
- nicovale pentru forjă tip 63 kg., 100 kg. și 150 kg.
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

(3551)

GOSPODINELE AU ULTIMUL CUVÎNT !

BUCĂTĂRIA IDEAL

este
ideală!

UN PRODUS AL M.I.L. — C.I.L. PIPERA

Covorul fermecat

Pină mai deunăzi, soarta nu-mi zîmbise niciodată. N-am găsit comori, nimeni nu m-a blagoslovit cu vreo moștenire, nu mizam mai mult de o rublă la loterie... Și aveam două fiice... Tot ce agonissem era rodul muncii mele. Și deodată — victorie.

S-a întâmplat la Tașkent, în ultima zi de deplasare. Eram în bazar și un bătrîn simpatic, cu tiubeteică, s-a apropiat de mine și mi-a propus să cumpăr un covor. Puțin uzat, dar frumos încă. Un covor de doi metri jumătate pe patru. Prețul — o nimica toată.

„Prea ieftin“, mi-am spus și l-am întrebat pe vânzător:

— E al dumitale covorul?

— Allah, se poate să vorbești așa?! Mi-a răspuns indignat bătrînul. Fii fără grijă. Ia-l. O să fie o frumoasă amintire din orașul nostru.

Am adus covorul acasă, l-am desfăcut și, deodată, a început să se ridice în aer. Și eu și nevastă-mea am rămas cu gura căscată.

— Covorul-fermecat! a exclamat fiica cea mai mare, apucîndu-l zdravăn, înainte de a se pierde în văzduh.

— În sfîrșit, ai avut și tu noroc o dată! a observat soția.

Simțeam și eu același lucru. A doua zi dimineața m-am ras în tihnă, fără nici o grabă, mi-am luat liniștit micul dejun, m-am instalat confortabil pe covor și p-acî ție drumul... Am semnat condica cu trei minute înainte de a fi ridicată de la poartă. Dar n-am apucat bine să-mi scot hirtilele din birou, că m-a și chemat șeful.

— Ivușkin, cu ce-ai venit astăzi la birou?

— N-am venit. Am zburat, i-am spus eu, mîndru. Cu un covor fermecat.

— Așa, vasăzică... Zvonurile se confirmă. Și din ce bani, mă rog, ți-ai cumpărat covorul...

— Din banii de deplasare. Ba mi-a mai rămas ceva.

— Minți, Ivușkin; las-o încurcată, m-a avertizat, grav șeful. Te sfătuiesc prietenește, nu ca șef, ci ca vechi coleg... Donează covorul creșei, cît mai e timp. Altfel, nu te văd bine...

Evident, nu l-am ascultat sfatul. Am explicat cum stau lucrurile peste tot unde trebuie. E adevărat, n-a fost deloc ușor. În schimb, însă, distanțele dispăruseră pentru mine. Mă instalam în tribuna stadionului cît ai clipi din ochi. Pădurea era acum, pentru mine și familia mea, la o aruncătură de băț. Mătușa din Kuibișev mă avea oaspete de două ori pe săptămînă. Și unde mai puneți că mă bucuram și de tot confortul în cursul călătoriilor mele. Nici vremea urîță nu mă putea împiedica să circul după pofta inimii.

Într-o zi a sunat la ușa apartamentului meu moscovit un reprezentant al Aeroflot-ului și mi-a propus să-i vind covorul.

— Nu pot. O dată-n viață găsești așa chilipir.

— Atunci îți propun un schimb. N-ai vrea un elicopter ori, poate, un avion „Il-18“?

— Nu, i-am răspuns hotărît. Face mult zgomot și consumă multă benzină. În caz de nevoie pot, eventual, să vi-l împrumut. O să-mi facă plăcere.

De altfel, covorul meu făcea multe servicii tuturor rudelor, prietenilor și cunoscuților. Oricine avea nevoie să-și care lemne, mobilă, cărămizi făcea apel la mine. Iar eu îl puneam la dispoziția solicitantului cu dragă inimă. Puneam doar o singură condiție: după folosință, să mi-l dea înapoi bine curățat.

Eu îl foloseam tot mai rar. Era mai tot timpul ocupat cu fel de fel de transporturi. Dar, într-o zi, m-a oprit Mitka, șoferul autobazei din apropiere. Duhnea a rachiu, să-ți întorcă nasul.

— Mă iubești? m-a întrebat el, șucrîndu-și vorbele.

— Te iubesc.

— Minți, pui de cățea! Dacă te mai prind vreodată că împrumuți covorul tău spurcat clienților mei s-a zis cu tine... Te tai... Te fac bucăți și te arunc la canal.

Și, colac peste pupăză, cei de la serviciu nu mă mai trimiteau în deplasări.

— Am doi copii, le spuneam eu cu tîlc.

— Ai avion! riposta șeful.

— Covor nu avion.

— Nu, avion! A-vi-on! N-ai nevoie de deplasări.

Atunci, am căzut pe gînduri. În definitiv ce sînt eu? Onasis? Nu. Ce-i nevastă-mea? Jacqueline? Nu. Dașa e o femeie serioasă. O să mă înțeleagă. Și, la urma-urmei, ce mare scofală am

făcut în viață? Am obținut o recoltă nemaivăzută sau am văzut gene în stare pură? De ce tocmai eu să fiu scutit de coadă la casele de bilete, de alergătura cotidiană după autobuz? De ce?

— Mi-a mers cît mi-a mers. Dar acum ajunge! am hotărît.

Vineri am ieșit, cu întreaga-mi familie, afară din oraș, pentru ultima dată. Am făcut plajă. Fetele au strîns buzele. Nevastă-mea a făcut o provizie de aer curat și ne-am întors acasă, dar nu mai înainte de a face un tur de onoare deasupra orașului. Iar sîmbătă m-am prezentat cu covorul la Consignație. Cînd mă uit, bătrînul cu tiubeteica în cap era și el la sectorul covoare.

— Cumpără-ți un covor, l-am imblat. Doi jumătate pe patru. Ieftin.

— Nu-i furat? s-a interesat bătrînul, pipăind covorul cu aer de cunoscător.

— Drept cine mă luați! am făcut eu fignit. Dar mi-am revenit repede și am adăugat liniștit: Nici o grijă. Puteți să aveți toată încrederea. O să aveți o amintire frumoasă din orașul nostru!

V. Stroghin

Cum a apărut Natașa?

Crivățul se domolise abia spre seară. Apoi liniștea se așternuse, în sfîrșit, în casa lui Kusokin, dar subliniată de niște zgomote stranii.

La început se auzi un fel de țcănit, apoi răsună ceva, de parcă s-ar fi tras cu pistolul într-un geam și, în sfîrșit, se auzi un scîncet de copilas.

De țcănit era vinovat Mihail Kusokin care închisese televizorul, sunetul subțire îl pricinuisse Mașa, soția lui Mihail, care scăpase un vas de bucătărie, după ce îl spălase, iar scîncetul de copil...

Fotografii se amuză

Muncă grea

Primele jaloane ale civilizației

„Ce aiureală!“ își spuse Mihail Kusokin. Un copil! De unde? Poate vreun pisoi? Deși nu seamănă...

Deschise brusc ușa camerei învecinate și nu-i veni să-și creadă ochilor. De-a latul divanului se afla un fel de pachet, de culoare roz-bombon, și dinlăuntrul lui răzbătea scîncetul unui suflet aflat la ananghie.

— Mașa! țipă Mihail Kusokin, înspăimîntat.

Femeia se ivi din bucătărie, în șorț alb, de infirmieră.

— Ce s-a întîmplat? întrebă ea speriată.

Mihail Kusokin își ridică arătătorul cu teamă și-l îndreptă spre pachet. Mașa îl desfăcu, grăbită, și se întoarse spre soțul ei, zîmbind.

— Nu-i nimic. Ne-am sculat și ni-e foame.

— V-ați sculat? repetă Mihail Kusokin năucit de vorbele soției.

— Ne-am sculat și vrem papă, îl explică Mașa.

— Dar cine-i ăsta?

— Ce ai, dragă? îl întrebă Mașa, îngrijorată. Cum cine-i? Copilul nostru.

— De unde?

— Ei, nu te mai lași de glumele tale nesărate.

Abia în clipa aceea observă Mihail Kusokin talia zveltă și alura sportivă a soției sale.

— Mașa! Ai și născut? făcu el bucurios. Așa, pe neașteptate?! Femeile nasc la maternitate și stau internate șapte-opt zile...

Soția zîmbi tristă.

— Am fost și eu internată. Nouă zile. Ai uitat? N-ai chemat tu un taxi, la miezul nopții?

Mihail Kusokin ridică, nedumerit, din umeri.

— Nu-mi amintesc. Chiar eu... Mașenka, iubita mea! Avem un copil! Fată sau băiat?

— Doamne, dumnezeule! Fată, dragă! Doar o cheamă Natașa.

— Natașa? De ce nu m-ai întrebat și pe mine ce nume să-i dai? Oricum, am și eu o legătură cu făptura asta...

— Te-am întrebat. M-am apropiat de tine — tu erai în camera ta, în fotoliu, și te-am întrebat: „Ce nume să-i dăm fetei?“

— Și eu ce ți-am răspuns?

— Tu, fără să-ți dezlipești privirile de pe ecranul televizorului, ai țipat: „Gol!“ și ai fluierat.

... Apoi, spre dimineață, crivățul s-a pornit din nou. Incepea o nouă zi: a douăsprezecea zi a campionatului mondial de hochei pe gheață.

S. Spasski

• umor •
• umor umor u,
• umor umor umor •
umor umor umor umor
ior umor umor umor u.
umor umor umor umor
nor umor umor umor um
r umor umor umor umor
mor umor umor umor um

MICI POVESTIRI

Abjurarea lui Galilei

— Dragă Galilei, între noi fie vorbă, și eu cred că se învîrtește.

Marele inchiizitor își învîrte degetele, pentru a arăta cum se învîrtește Pământul.

— Dar una e să crezi și alta s-o spui. Ești doar un om în toată firea și n-ai înțeles pînă acum care-i diferența?

— Am înțeles! ți răspunse Galilei. Și tocmai de asta o și spun, nemulțumindu-mă doar s-o gîndesc.

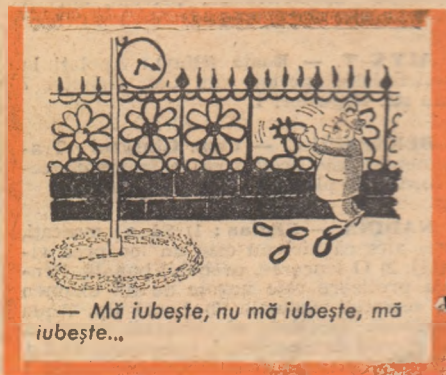
— Atunci n-ai decît s-o spui, dar ai grijă să nu te audă nimeni. Pentru că altfel s-ar putea să ai neplăcere... ți amintești de Giordano Bruno?

Galilei își aminti.

„Am îmbătrînit, își spuse el. Mai am de înfăptuit multe lucruri. O activitate de mare importanță și n-aș vrea să mor înainte de-a o duce la bun sfîrșit.“

Sfînta biserică a primit abjurarea lui Galilei cu mare fast. Vinul, preștii din singele celui salvat, a curs gălălar atunci cînd s-a închinat un păhar pentru prietenia dintre știință și biserică, Marele inchiizitor i-a făcut cu ochiul lui Galilei și i-a șoptit:

— Și totuși se învîrtește.

Mă iubește, nu mă iubește, mă iubește...

Umbra lui Hamlet

— Tată, ai rămas doar o umbră! Umbra tatălui lui Hamlet clătînd din cap, în semn de încuviințare.

— Dar pînă nu de mult mai erai om... Și încă ce om. Un singur cuvînt de-al tău putea pune în mișcare un regat.

Umbra făcu semn cu mîna; nu vroia să se lase pradă amintirilor.

— Toate astea sînt, într-un fel, stranii: omul trăiește și deodată... Poate că ar fi mai bine nici să nu trăiești.

Domnea o liniște adîncă și în această tăcere neclintită răsună ultima întrebare:

— Tată, să fiu sau să nu fiu?

Orologiul bătu douăsprezece și jumătate. Mai trecuse o jumătate de oră din viața unuia și jumătate de oră din moartea celui alt.

— Să fiu... Hamlet, să fiu... dar încercă să te ții în umbră. Dacă nu, vei deveni tu însuși umbră. Ți-o spun eu, umbra tatălui tău.

— Tu-mi vorbești ca umbră. Dar ce ar mai fi spus tatăl meu, în viață fiind?

Umbra unui zîmbet, umbra unui oftat și, de abia auzite, cuvintele umbrei:

— Tatăl-tău?... O, tatăl-tău ar fi spus, destigur, altfel...

Felix Krivin

